

Henryk Gaertner

Życie i dzieło doc Marzanny Magdoń

Life and work of doc. Marzanna Magdoń

Dr med. hab. Marzanna Magdoń (21. 1. 1941 – 9.IV.2006) urodziła się w Wilnie podczas ostatniej wojny światowej. Jej rodzicami byli lekarze: Stefan Bąk – późniejszy profesor chirurgii i ordynator Szpitala 00. Bonifratrów w Krakowie oraz dr Stanisława Kuczyńska-Bąk. Może za wód obojga rodziców dał córce asumpt do podjęcia szczytnego zawodu lekarza ?

Praca zawodowa Zmarłej była przez cały czas związana z krakowskim Wydziałem Lekarskim Akademii Medycznej i UJ. w 1963 roku otrzymała dyplom lekarza medycyny. Po dwuletnim stażu pracowała kolejno: w II Klinice Chorób Wewnętrznych (kierowanej przez prof. Tadeusza Tempkę i prof. Stanisława Kirchmayera), Klinice Chorób Wewnętrznych (doc. Jan Lankosz), Klinice Endokrynologii i Przemiany Materii (prof. Zbigniew Szubiński), a od 1973 roku w Klinice Chorób Metabolicznych Katedry Diagnostyki Biochemicznej (prowadzonej przez prof. Jana Sznajda), gdzie była zastępcą kierownika. Ostatnie lata była adiunktem Zakładu Biochemii Klinicznej (prof. Aldona Dembińska-Kieć) Katedry Biochemii Klinicznej (kierownik prof. Jerzy Nastalski).

Praca w uczelni zapewniła Marzannie świetne przygotowanie zawodowe. w 1970 roku uzyskała i a w 1976 II stopień specjalizacji w chorobach wewnętrznych. w latach 1977-1988 była specjalistą wojewódzkim diagnostyki laboratoryjnej dla województwa krośnieńskiego. w 1982 roku odbyła kurs epidemiologiczny Światowego

Towarzystwa Kardiologicznego w Heidelbergu. Działalność naukowa Marzanny była również związana z uczelnią. Tutaj Uzyskała w 1975 roku doktorat (pisała o hyperlipoproteinemii i innych czynnikach ryzyka choroby wieńcowych w badaniach populacyjnych) i tytuł doktora habilitowanego w roku 1987 (o czynnikach ryzyka i rozwoju choroby wieńcowej w czasie 6-letniej obserwacji populacji mężczyzn).

Bogaty dorobek Marzanny – to ponad sto publikacji i podobna liczba referatów wygłoszonych w kraju i zagranicą. Do lat 1990. przeważają znacznie prace kardiologiczne, głównie o chorobie wieńcowej serca (o prewencji, epidemiologii i etiopatogenezie, czynnikach ryzyka). Prace te przedstawiają wyniki badań, przeważnie zespołowych, prowadzonych w około 10-letnich okresach (lata 1970. i 1980.) w ramach programów międzynarodowych (m. in. Światowej Organizacji Zdrowia) i krajowych dotyczących choroby wieńcowej. Marzanna była organizatorem i koordynatorem niektórych programów /"ośrodka krakowskiego"/. Przez 12 lat/1968-1988/ była sekretarzem "Przeglądu Lekarskiego", a od 1994 roku naczelnym redaktorem stworzonego przez nią interdyscyplinarnego kwartalnika "Sztuka Leczenia".

Wielokrotnie działała w komitetach naukowych i organizacyjnych sympozjów i zjazdów. w 1991 roku założyła międzynarodowy klub Zen, w 1993-Towarzystwo Edukacji Psychosomatycznej, pełniąc

obowiązki prezesa aż do swej śmierci, zaś od 2001 roku przewodniczyła Polskiemu Towarzystwu Schweitzerowskiemu. Obie te funkcje wykorzystała do organizacji już 15 corocznych europejskich sympozjów w Krakowie. w 2002 roku została powołana do Rady do spraw Niekonwencjonalnych Metod Terapii i była w niej przewodniczącą komisji problemowej nauki i szkolnictwa. Była także redaktorem i współtłumaczem na język polski amerykańskiego podręcznika – „Essentials of Complementary and Alternative Medicine” (Universitas, Kraków, 2000).

Działalność naukowa zyskała Marzannie wiele uznania: członkostwo m. in. w Komisji Historii i Filozofii Medycyny PAN, Towarzystwa Internistów Polskich, towarzystw kardiologicznych – polskich i zagranicznych, Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego oraz nagrody zespołowej Ministra Zdrowia i Bady Naukowej, Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, jak również indywidualną II stopnia (za rozprawę habilitacyjną) Ministerstwa Zdrowia a także nagrody rektorskie.

Działalność dydaktyczna polegała na nauczaniu propedeutyki medycyny na różnych latach studiów lekarskich i pierwszych stomatologii i analityki laboratoryjnej, wieloletnim prowadzeniu studenckich kół naukowych i obozów naukowo-badawczych oraz udziale w szkoleniu poddyplomowym lekarzy i diagnostów laboratoryjnych. Za tę aktywność Marzana otrzymała sześć indywidualnych nagród

rektorskich. w ostatnich latach prowadziła też zajęcia dla studentów psychologii UJ, wykładając wprowadzenie do medycyny klinicznej, techniki psychosomatyki i relaksacji oraz podstawy medycyny komplementarnej i alternatywnej. Nawiązała trwającą już od kilku lat i rokującą rozwój, współpracę z warszawską Wyższą Szkołą Finansów i Zarządzania, gdzie uczestniczyła w kształtowaniu programu i wykladała propedeutykę medycyny.

Niektóre publikacje Zmarłej miały duże walory literackie a także poetyckie, jak książkowe wydania: "Współodczuwanie w medycynie", "Oglądanie świata" i "Księga Marzanna-Zofia". Dzięki nim Marzana stała się członkiem Unii Polskich Pisarzy Lekarzy.

Śmierć Marzanny pogrzyżała w smutku i żalu męża Andrzeja, dziennikarza i wykładowcę UJ, i syna Krzysztofa - lekarza, jak również wnuki, którym poświęcała wiele czasu i serca. Przedwczesny zgon Marzanny odczuli boleśnie Jej przyjaciele, w tym liczni bliscy współpracownicy oraz krakowskie środowiska naukowe medyczne i psychologiczne. Najlepszą formą pamięci o Zmarłej będzie kontynuowanie działalności obu towarzystw – edukacji psychosomatycznej i schweitzerowskiego, kwartalnika "Sztuka leczenia" i organizowanie dalszych corocznych krakowskich sympozjów naukowych.

Henryk Gaertner-Kraków